

GROEP 5 & 6

Aanbod NME-Betuwe

Middenbouw

Versie sept. 2025

**FOTO:
EXCURSIE BLAUWE KAMER
HERVORMDE SCHOOL, OPHEUSDEN**

AANBOD voor groep 5 & 6

Op onze website www.nmebetuwe.nl onder **Aanbod PO-BSO** vindt u het meest recente aanbod met uitgebreide informatie. Deze digitale catalogus heet NMEGIDS.NL. U gebruikt die ook om te reserveren. De spelregels rondom het reserveren (= hoe, waar en wanneer u de materialen en diensten van NME Betuwe kunt gebruiken) leest u in de **praktische informatie op pagina 22**.

Wij wijzen u graag op de **Jaarkalender** die te vinden is onder de button op de homepage van www.nmebetuwe.nl. Hierin staan ruim 100 speciale dagen en weken waarbij u kunt aansluiten met uw lessen. Kijk ook eens onder <https://nmebetuwe.nl/inspiratie-op-thema/> voor thema's als water, voedseleducatie, energie & duurzaamheid, van (zwerf)afval tot grondstof of "gezonde school".

Hieronder vindt u een beknopt overzicht van het aanbod van NME-Betuwe, speciaal bestemd voor groep 5-6. In dit overzicht vindt u achtereenvolgens:

Les- en themakisten, boekensets enz. (onderverdeeld in 6 categorieën): **pagina 3**

In een leskist zitten een handleiding met lessuggesties, werkbladen en het benodigde materiaal. In een themakist zit geen handleiding, wel veel tips en links. U leent de kist voor een bepaalde periode (minimaal 2,5 week, vaak langer).

De kisten zijn onderverdeeld in zes categorieën:

1. Mens, voeding en gezondheid / 2. Biodiversiteit: planten en dieren in hun biotoop / 3. Naar buiten! Alles voor een buitenles / 4. Techniek, ontdekkingen en proefjes / 5. Klimaat, energie en duurzaamheid / 6. Afval en grondstoffen.. *Let op: de volgorde in de digitale nmegids.nl is alfabetisch; wij hebben in dit overzicht de items per categorie geclusterd.*

Uitleenmateriaal: **pagina 16**

Extra materialen o.a. voor veldwerk (zoals loeppotjes en zoekkaarten) enz.. Kenmerk: hier zitten geen handleiding en werkbladen bij. Zoekt u iets wat (nog) niet in de lijst staat? Gewoon vragen.

Boekensets (t.z.t. ook spreekbeurt-sets): **pagina 18**

Over een aantal thema's hebben we boekensets samengesteld. Kenmerk: hier zitten geen handleiding en werkbladen bij. Zoekt u iets wat (nog) niet in de lijst staat? Gewoon vragen.

We zijn voornemens om "spreekbeurt sets" samen te gaan stellen over allerlei natuurthema's.

GROEN BEWUST (alleen voor scholen in Neder-Betuwe) **pagina 19**

Excursies en activiteiten om bewustwording van Groen, bomen, natuur en biodiversiteit te stimuleren. Groen Bewust bestaat uit 2 series van excursies en activiteiten die om het jaar gegeven worden, programma A en programma B. De scholen zijn ingedeeld in 2 groepen die of programma A of programma B draaien. Het jaar erop wordt van programma gewisseld.

Projecten en excursies: **pagina 19**

Een gastdocent komt in de klas of u gaat met de leerlingen onder begeleiding van een gastdocent op een buitenlocatie (bos, park ed.) aan de slag. Hier zijn meestal kosten aan verbonden. In de digitale catalogus NMEGIDS.NL staan alle items vermeld, inclusief eventuele voorbereiding plus de kosten.

De items zijn uitgesplitst naar locatie:

- >> in de Betuwe: alleen beschikbaar voor scholen uit gemeenten Buren en Neder-Betuwe
- >> in en om Hemmen: beschikbaar voor scholen uit gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Overbetuwe
- >> in en om Elst (Gld): alleen beschikbaar voor scholen uit Overbetuwe.

Les- en themakisten, boekensets enz.

Mens, voeding en gezondheid

GEZOND: Gezond Lichaam, Gezonde voeding, Gezonde Leefstijl		Groep: 4,5,6
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Het thema van deze kist is Gezond. Dat is niet alleen een gezond lichaam, het gaat ook over gezonde voeding en een gezonde leefstijl. Heel breed, je kunt er zelf je eigen lessen mee maken. In de kist vind je een rijke collectie materialen waaronder: bron-materiaal, (informatieve) (prenten)boeken, onderzoeksmaterialen, spel- en ontwikkelingsmateriaal, NME-tips en koppelingen met de jaarkalender. Dit alles geeft aanleiding voor onderzoekend en ontwerpend leren. We besteden extra aandacht aan het ontwikkelen van de woordenschat en aan de SDG's (Duurzame Doelen). En we hebben materialen en suggesties voor het gebruik van B-bots.	

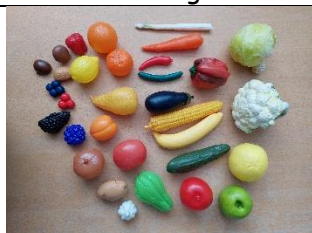
B-Bot "gezond" combi-set A		Groep: 1,2,3,4,5,6
Aanvulset	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	De thema's gezonde leefstijl en groenten & fruit extra in the picture op een eigentijdse wijze namelijk met een B-bot. Dit set bevat 1 B-Bot, instructievel, 1 transparante mat, 1 mapje voor tips, lessuggesties enz. Voor het thema Gezonde leefstijl zit er een doosje in met 24 grote en 24 kleine kaartjes. Voor het thema Groenten & fruit zijn er 38 grote en 38 kleine kaartjes. Op alle kaartjes staan illustraties plus woorden.	

B-Bot "gezond" combi-set B		Groep: 1,2,3,4,5,6
Aanvulset	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Ook met de thema's mijn lichaam en gezonde leefstijl aan de slag op eigentijdse wijze met een B-bot. Dit set bevat 1 B-Bot, instructievel, 1 transparante mat, 1 mapje voor tips, lessuggesties enz. Voor het thema Mijn lichaam zit er een doosje in met 21 grote en 38 strookjes. Voor het thema gezonde leefstijl zijn er 26 grote en 26 kleine kaartjes. Op alle kaartjes staan illustraties plus woorden.	

B-Bot "groentetuin"		Groep: 1,2,3,4,5,6
Aanvulset	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	De groentetuin: welke groenten staan erin? Hoe zien ze eruit, welk deel eten we? U kunt allerlei soorten vragen bedenken. De kinderen gaan er mee aan de slag. Ze sturen de B-Bot over de speciale groentetuin-b-bot mat naar het antwoord. Dit set bevat een B-Bot mat Groentetuin en een doos met een B-Bot, kaartjes en suggesties. Extra toegevoegd een eenvoudige Smart-game Grabbit.	

B-bot spel Kuifje		Groep: 4,5,6,7,8
meerdere sets aanwezig	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Een mooie B-bot mat met daarop Kuifje en allerlei organen etc. NME Betuwe ontwikkelde een spel-instructie en bijpassende dobbelstenen. U kunt dit set gebruiken als extra aanvulling op de themakist GEZOND of als herhaling. Of in een zelfstudie setting voor de leerlingen (enerzijds voor inhoud, anderzijds voor het leren van programmeren met de B-bot).	

Spelmateriaal Groente en fruit		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
4 sets aanwezig	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	We hebben 4 sets gemaakt van modellen die gebruikt kunnen worden in de klas. In elk set zitten circa 70 verschillende modellen van groenten en fruit. Ons inziens goed te gebruiken bij voedseleducatie, bij moestuinieren enz. En bij Burgerschapslessen (voeding in verschillende culturen. Er zit (nog) geen lesmateriaal bij, suggesties zijn welkom. Ook erg leuk te combineren met B-Bot Groentetuin	

Spelmateriaal Voedsel		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
4 sets aanwezig	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Groente en fruit, brood en koek, vlees en vis/schaaldier: allemaal voedsel. We hebben 4 sets gemaakt van modellen die gebruikt kunnen worden in de klas. <i>Op onderdelen zijn ze iets verschillend</i> Set 1 en set 2 hebben elk 1x doos A, 1x doos B en 1x doos C. Set 3 en set 4 hebben elk 1x doos A, 1x doos B en 1x doos D. A: 30 stuks groente en fruit; B: 20 stuks brood, koek en snoep; C: 10 stuks vlees en vis/schaaldier; D: 10 stuks kaas en eieren.	

Appeltje te schillen		Groep: 5,6
Materiaal	Periode: hele jaar	Buiten
	Vanuit zintuiglijke ervaring met appel inventariseren we met elkaar wat we weten (activeren voorkennis) en formuleren we leervragen. Vanuit de kennismaking met het fruit gaan we op zoek naar de herkomst en de groeicyclus ervan. Antwoorden op deze vragen krijgen we tijdens ons bezoek aan de fruitteler.	

Smaaklessen www.smaaklessen.nl		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Binnen Smaaklessen komt het thema (gezonde) voeding breed onder de aandacht. De onderwerpen die aan bod komen zijn opgedeeld in vijf pijlers: smaak, gezond eten, voedselproductie, consumentenvaardigheden en koken. Bij de laatste les koken de kinderen samen en leren ze dat bij eten ook sociale vaardigheden horen. Digitaal alle leerlingenbladen, veel suggesties en digibord-links.	

>>>>>

>>>>>

Van graan tot brood		Groep: 3,4,5
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Leerlingen leren alle fases van in het productieproces van brood kennen door deze zelf uit te voeren: zaaien, dorsen, wannen, malen, zeven. Alle benodigde materialen en grondstoffen bevinden zich in de kist plus een oventje. Voorzien van handleiding, werkbladen en een dvd. Wilt u brood bakken? Dan moet u voor de ingrediënten zorgen.	

De gamer en de ballerina		Groep: 6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Dit lespakket gaat over de relatie tussen voeding en beweging. Leerlingen worden gestimuleerd om gezonde keuzes te maken. Door de gamer en de ballerina te helpen, leren de leerlingen over de spijsvertering, schijf van 5 en de energiebalans. Lessen over lekker en gezond eten en bewegen. Een les is een beweegles (gymzaal).	

Model van het oor		Groep: 5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Buiten
	Een duidelijk model van het oor. Bijgevoegd een leerlingenblad waarop de juiste namen bij de onderdelen ingevuld kunnen worden + het antwoordblad. En natuurlijk wat eenvoudige informatie. Leuk samen met "OntdekZelf geluid".	

Menselijk lichaam: Torso en orgaantwister		Groep 5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Hart, longen, lever, maag, darmen: het zit allemaal in ons lijf. Waar het orgaan zit, kun je aan (laten) wijzen op de torso. De functie uitleggen is moeilijker, vooral die van het spijsverteringsstelsel. Laat de leerlingen de weg die een boterham aflegt door ons lichaam eerst opschrijven. Repeteer daarna de organen met de torso en de orgaantwister.	

Een YogaPAD voor leskist met thema Gezondheid		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Map	Periode: hele jaar	Klaslokaal of buiten
	Een leuke/interessante aanvulling bij het thema 'gezonde leefstijl' is yoga. Er worden 14 yogahoudingen uitgebeeld / uitgelegd en er zijn diverse spelsuggesties. Het materiaal bestaat uit 1 grote A3 map met daarin 15 yogakaarten A3 formaat, 15 yogakaarten A4 formaat en een snelhechter met instructie YogaPAD.	

Boerderij-educatie Rivierenland: excursies op land- en tuinbouwbedrijven = belevend leren. Kinderen ontdekken en leren met al hun zintuigen. Varkens ruiken, ervaren waar de melk vandaan komt of hoe bomen worden gekweekt. Ook het landschap, water- en natuurbeheer op en rond het bedrijf, biologisch produceren, techniek en duurzaamheid zijn thema's, die aan bod kunnen komen. Alle aangesloten bedrijven zijn veilige, gecertificeerde educatiebedrijven. De lessen zijn maatwerk. Meer info en aanmelden via www.boerderijeducatierivierenland.nl

Een **Gezonde School** is een school die structureel aandacht besteedt aan gezondheid. Dit gebeurt aan de hand van de vier Gezonde School-pijlers: Educatie, Signaleren, Schoolomgeving en Beleid. Er zijn 8 thema's waaraan een school kan werken om een vignet te halen. NME Betuwe heeft op haar website het thema Gezonde School uitgewerkt. Daar staan o.a. ook menukaarten met veel lessuggesties, tips en aansluitmogelijkheden bij allerlei speciale dagen en weken. De link naar dit thema is: <https://www.nmebetuwe.nl/portfolio-view/gezonde-school/>

Menukaarten Gezonde School en Jaarkalender Voedseleducatie,

Voor scholen die bezig zijn of (misschien) gaan met het traject Gezonde School maakten we menukaarten over de Thema's Voeding, Milieu & Natuur, Bewegen & Sport met daarin alle leskisten, heel veel tips en aansluitmogelijkheden bij bijzondere dagen en weken. Bekijk deze via: <https://nmebetuwe.nl/inspiratie-op-thema/> Daar staat ook de Jaarkalender Voedseleducatie.

Biodiversiteit: natuur, planten en dieren.

Kijk ook bij "Naar buiten, alles voor een buitenles" en bij "Projecten en excursies" voor leuke buitenlessen door uzelf of gastdocenten. En verder evt. bij "Materiaal" of "Boekensets".

Biodiversiteitsspel		Groep: 6,7,8
lesdoos	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Het biodiversiteitsspel is een educatief spel voor leerlingen van 9 tot 14 jaar. In het spel ervaren zij de begrippen voedselketen en biodiversiteit. De spelers moeten voedselketens maken om dieren een plekje te kunnen geven. Het biodiversiteitsspel is een kaartspel. Er zitten in de lesdoos 8 sets waarmee 8x4 leerlingen kunnen spelen..	

Op zoek naar het juiste biotoop: de kluts kwijt!		Groep: 5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Op een zekere dag staan in de klas acht verschillende dieren uit acht verschillende biotopen (landschappen). Aan elk dier hangt een kaartje met de tekst 'ik ben de kluts kwijt'. Uit de introductiebrief blijkt dat de dieren op school zijn afgeleverd en dat ze helemaal in de war zijn. Ze weten niet waar ze wonen, wie hun burens zijn, voor wie ze op moeten passen, wat ze graag lusten, hoe ze hun nestje/hol moeten bouwen enzovoorts. Kunnen de leerlingen de dieren helpen om de 'kluts' weer terug te vinden? Ze gaan in ieder geval creatief aan de slag...	

Themakist Zee (middenbouw of bovenbouw versie)		Groep: 4,5,6 / 6,7,8
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Met deze themakist kunt u de kinderen van alles leren over De Zee. We hebben educatieve links, boeken, zoekkaarten, poster, spellen, een kijkdoosmal enz. Plus twee vitrinebakken, een met schelpen en de andere met strandvondsten. Geef uw eigen invulling en geef ons daarna tips en werkbladen. Kies voor uw groep welke bouw het meest geschikt lijkt. Er is veel overlap.	

Bloemen en (stoep)planten		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	In 2021 stond de Landelijke Buitenlesdag in het teken van Stoeplantjes. We hebben alle lessuggesties voor groep 1 t/m 8 (wel uitgesplitst), zoekkaarten en bloemenwaaiers in deze kist gedaan. Plus 2 grote demonstratiemodellen van een bloem om kelkbladeren, kroonbladeren, stampers en meeldraden, aan te kunnen wijzen.	

Themadoos Plantenrijk		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Themadoos	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Een stapel boeken, zoekkaarten enz. Te gebruiken bij het thema Plantenrijk. We gaan dit thema verder uitwerken dus vraag eventueel gerust een "op maat gemaakte" themadoos. Mooi te combineren met Bloemen en (stoep)planten.	

Bomen		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Een kist voor de hele school, uitgesplitst voor 4 leeftijdsgroepen. De kist bevat een ideeënboek en veel materialen over hout en bomen, in de breedste zin van het woord. Van het verkennen van de boom zelf en de dieren in en om de boom tot papier maken en het bouwen van een 'bomobiel'. De boom 'beleven' door activiteiten en d.m.v. leerlingen-bladen. Het aantal lessen is zelf te bepalen: één les of een project.	

Braakballen pluizen		Groep: 5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	In deze kleine leskist vindt u materialen die u nodig heeft om braakballen (meestal: uilenballen) te laten pluizen: zoekkaarten, pincetten, kwastjes, loepjes. Verder is er een handleiding met informatie over het pluizen zelf en het pluisdiploma. In de nmegids staat een link naar een film over uilen.	

Eieren en nesten van vogels		Groep: 5,6
Leskist	Periode: voorjaar	Klaslokaal
	In mei leggen alle vogels een ei. Maar waar en hoe dat allemaal goed of mis kan gaan, dat weten de leerlingen vaak niet. Holenbroeders, weidevogels, schutkleuren, nestvlieders en nestblijvers: allemaal vogelzaken die aan bod komen. Leuk 'vervolg' op de Tuinvogeltelling in januari.	

Professor van Wiegen ziet ze vliegen		Groep: 4,5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Professor van Wiegen onderzoekt vogels. Nu is hij heel ongelukkig gevallen en heeft hij last van geheugenverlies. De leerlingen gaan hem helpen met zijn onderzoek naar anatomie, broeden/ eieren/ nesten, vogeltrek, gedrag en soort, biotoop en bescherming en vogels in de eigen omgeving. Op deze manier komen de leerlingen spelenderwijs veel te weten over vogels.	

Themadoos Vogels (bovenbouw)		Groep: 5,6,7,8
Themadoos	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Een doos vol puzzels, spellen en boekjes over vogels. Verder twee potjes met braakballen van roofvogel en ooievaar, een verrekijker met zoekkaart vogels en een voorbeeld bouw pakket nestkastje. Leuk om te gebruiken als u een les geeft over het thema vogels of bezig gaat met de Nationale Tuinvogeltelling voor Scholen (in januari).	

Nationale Tuinvogeltelling voor Scholen www.tuinvogeltelling.nl/scholen/

In de wintermaanden hangen veel mensen vetbollen en pinda's op voor de vogels. Weten uw leerlingen welke vogels in hun omgeving te zien zijn? Doe mee met dit project (laatste vrijdag+ weekend van januari) en leer op een leuke manier! Informatie en lesmateriaal op de website.

Bezige bijen		Groep: 5,6,7
leskist	Periode: april - oktober	Klaslokaal en buiten
	Deze leskist behandelt in 3 lessen het thema bijen op een prikkelende wijze. In een opdrachtencircuit komt het leven van de honingbij aan bod. Daarna via een excursie, gastles of DVD het werk van de imker. En afsluitend concreet de relaties tussen de bij en de leefomgeving. Kortom: wat hebben wij met bijen en bijen met ons?	

Kriebelbeestjes, klein gespuis		Groep: 5,6
Leskist	Periode: lente t/m herfst	Klaslokaal en buiten
	Deze leskist bevat een handleiding en veldwerkmateriaal zoals o.a. zoekkaarten, loepjes, insectenzuigers en petrischaaltjes voor het uitvoeren van een aantal lessen + opdrachten rond het thema 'kleine beestjes'. Aan het begin van de les gaan de leerlingen buiten op zoek naar spinnen, mieren, regenwormen of andere kriebelbeestjes. Vervolgens gaan ze aan de slag met een werkblad met vragen en opdrachten. Bevat als extra een DVD met beelden uit 'Microcosmos'.	

Spinnen		Groep: 5,6
Leskist	Periode: vooral herfst	Klaslokaal en buiten
	In de herfst zie je overal dikke spinnen en grote spinnenwebben. De reacties daarop lopen uiteen van 'bah, wat eng' tot 'mooi zo'n web met dauwdruppels'. Wat weten kinderen van spinnen? Durft u zelf een spinnenles te geven? Een les in circuitvorm: de bouw van een spin, verschillende soorten spinnen, hersenspinsels, miss-spin, wielweb enz.	

Koolwitjes in de klas		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
MATERIAALZENDING	Periode: lente t/m herfst	Klaslokaal en buiten
	De leerlingen kunnen de levenscyclus van de vlinder in de klas volgen. Zij ontdekken dat er uit de eitjes rupsen komen, zien dat die rupsen zich verpoppen en dat er tenslotte vlinders uit de poppen te voorschijn komen. De hele cyclus duurt ongeveer vier weken. U bestelt dit pakket zelf rechtstreeks via de Vlinderstichting U moet zelf zorgen voor voedsel (onbespoten koolbladeren) en een terrariumbak of vlinderkweekkooi. Deze kunt u via het NME lenen.	

Dierenwelzijnslessen (voedselproducerende dieren)		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
http://dierenwelzijnslessen.groenkennisnet.nl		
leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Deze leskist hoort bij het lesprogramma 'Dierenwelzijnslessen'. De lessen gaan over de volgende productiedieren: kip, koe, varken, geit, vis, konijn en honingbij. De leskist brengt de praktijk in de lessen. Hiermee leren kinderen al jong wat dierenwelzijn is en zijn ze beter in staat een mening te vormen over de omgang met dieren. <i>Leerzaam en leuk om deze leskist te combineren met een bezoek aan een boerderij via www.boerderijeducatierivierenland.nl</i>	

Dieren Huid en Haar - Domino		Groep: 1,2,3,4,5,6
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Kijken en voelen aan huid, haren of veren op 15 dominostenen van circa 12,5 x 25 cm. Er zijn twee zoekrichtingen: 1. Welke huid heeft dit dier? (vanuit de foto van een dier naar de huid) en 2. Welk dier hoort bij deze huid? (vanuit de huid naar de foto). De dieren zijn: vos, panter, paard, konijn, slang, wild zwijn, zal, ree, pauw, bruin schaap, varaan, krokodil, schildpad, wit schaap. Ook te gebruiken bij een dierendagproject.	

Paddenstoelen		Groep: 1 t/m 8
kooppakket	Periode: herfst	Klaslokaal
	Hoe paddenstoelen groeien, dat kunnen leerlingen zelf zien en leren als u dit kweekpakket in de klas zet. Eerst is er alleen maar 'kale' zwarte grond te zien. Na enige tijd verschijnen er witte stipjes die uitgroeien tot eetbare champignons. Laat de kinderen zelf ontdekken hoe champignons er van binnen en van buiten uitzien. Heerlijk smikkelen met de hele klas! <i>Zelf bestellen via Minichamp!</i>	

Van kikkerdril tot kikker		Groep: 1 t/m 8
Lesdoos	Periode: voorjaar	Klaslokaal, evt bij sloot
	Weten uw leerlingen hoe de kikker zich ontwikkelt? Wat kikkerdril is en hoe kikkervisjes eruit zien? En wat het verschil is tussen kikkers en padden? U moet ZELF voor kikkerdril en/of paddensnoeren zorgen! Het NME levert een klein aquarium, een handleiding met lessuggesties en werkbladen om aan de slag te kunnen.	

Naar buiten! Alles voor een buitenles.

Kijk ook bij Biodiversiteit (hierboven), want veel onderwerpen kunnen heel goed in een Buitenles

Het mini-bos ontdekken		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar, vooral apr-okt	Buiten
	Een mini-bos (ook wel tiny forest) is een speciaal bos ter grootte van een tennisbaan. Je kunt daar van alles ontdekken. In deze leskist zitten lesbrieven en materialen die nodig zijn om de opdrachten te kunnen doen. En die kunnen ook in een park of echt bos.	

Op zoek naar stoeplantjes		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: herfst	Klaslokaal en buiten
	Stoeplantjes, we zien ze niet eens staan tussen de tegels (of we lopen of trekken ze kapot). Met deze buitenles brengen we de stoeplantjes onder de aandacht. Elke bouw zijn eigen aandachtspunten. Naast het digitale materiaal ontvangt u van ons voldoende sets zoekkaarten, boekjes over plantjes enz.	

Lespakket Water		Groep: 3,4,5
Lespakket	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Een leuk lespakket wat de kinderen mee neemt naar de onderwaterwereld. Ze leren welke soorten planten en dieren er zijn en hoe zij met elkaar samenwerken om het water schoon te houden. Tip: ga met de kinderen ook echt op slootjesexcursie. Dan gaat de sloot 'leven', want dan zien ze wat ze geleerd hebben in de praktijk! Je kunt daarvoor zelf op pad met een set veldwerkmateriaal of je gaat met een gids. Reserveer tijdig.	

Overleven in het bos		Groep: 5,6,7
Leskist	Periode: hele jaar, vooral april-oktober	buiten
	Overleven in het bos is geïnspireerd op het verhaal van Robin Hood. De leerlingen doen allerlei opdrachten om uiteindelijk te ontdekken of in dat (stuk) bos iemand wel of niet zou kunnen overleven. En heel andere manier van kijken naar het bos! Enkele voorbeelden van opdrachten: sporen zoeken, kruidenkennis, hut bouwen, kussen en slaapzak maken van natuurlijk materiaal, camouflagekleuren zoeken voor kleding enz.	

Even d'r uit: kaartenbak met 100 buitenopdrachten		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Kaartenbak	Hele jaar te gebruiken!	Buiten
	Het belang van buiten zijn wordt steeds duidelijker. Zowel voor de concentratie als voor het verwerken van opgedane kennis. Toch is het in de praktijk best lastig om naar buiten gaan met je groep in te passen in je dagelijkse onderwijs. Daarom helpt 'Even d'r uit!' je op weg: 100 kaarten met buitenopdrachten (25 per bouw) van maximaal 15 minuten. Ook met rekenen, techniek, taal, kunst en filosofie kan je vanaf nu dus gewoon 'Even d'r uit!'.	

Speuren naar slakken en spinnen (herfst MB)		Groep: 5,6
Leskist	Seizoen: september t/m november	Klaslokaal en buiten
	Hele verzamelingen kastanjes, eikels en bladeren in allerlei kleurschakeringen. Maar herfst is meer: vertrekkende vogels, overal spinnenwebben, paddenstoelen, egels die zich vol-eten voor de winterslaap. Klassikaal of in groepjes bezig zijn met de thema's: slakken, kastanjes, spinnen, paddenstoelen, wormen, bladeren, wind.	

De natuur in rust? (winter MB)		Groep: 5,6
Leskist	Seizoen: november t/m maart	Klaslokaal en buiten
	De natuur in rust en vogels die onze voedselhulp kunnen gebruiken. Laat de kinderen klassikaal of in groepjes het begrip winter in de natuur zien en ontdekken met de volgende thema's: winterboom, vogelhulp, stenen, sporen, bij het wak, elzen, vroege bloeiers.	

Kijken naar katjes, kikkers en kriebelbeestjes (lente MB)		Groep: 5,6
Leskist	Seizoen: maart t/m mei	Klaslokaal en buiten
	Wie kent geen lentekriebels, voorjaarsschoonmaak,...? Met dit lentekistje kunt u met de leerlingen buiten ontdekkingen doen naar lente-verschijnselen: ontluikende knoppen en bladeren, kikkerdril en paddensnoeren, vogelzang enz. Uiteraard met onderzoeksmaterialen.	

Op zoek naar mussen, madeliefjes, mieren en meer (zomer MB)		Groep: 5,6
Leskist	Seizoen: mei t/m september	Klaslokaal en buiten
	Hittegolf, strand en zee. Wat maakt de zomer nou tot zomer? Met kinderen naar buiten. De natuur op zijn uitbundigst zien, voelen, ruiken, horen en ontdekken. Klassikaal of in groepjes kleurt u het begrip zomer beter in met één of meer van de 7 thema's: gras, waterdiertjes, mussen, madeliefjes, mieren, bloemdieren, veren.	

Moestuiplezier met zadenpakket (PO en BSO)		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Zadenpakket	Periode: maart-juli	Klaslokaal, buiten
	Zelf ontdekken en beleven door zelf een heel seizoen mee te werken in een (mini) moestuin is een erg effectieve voedseducatie. Zaaïen, verzorgen, zien hoe het groeit en oogsten en er een lekkere maaltijd mee bereiden: dat zijn ervaringen die leerlingen hun leven lang niet meer vergeten. U ontvangt een zadenpakket voor 10 verschillende groenten, klaar om te zaaien!	

Moestuinkaarten (PO en BSO)		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Kaartenbak	Periode: maart-juli	Klaslokaal, buiten
	Een bak met ruim 70 geplastificeerde kaarten waarmee u en de leerlingen aan de slag kunnen in de moestuin, in de schooltuin of in een zgn. vierkante-meter-bak. Zelfs in de royale vensterbank vol met potten... Elke kaart geeft duidelijk aan hoe je een gewas moet zaaien of planten, verzorgen en oogsten. De instructies en 'weetjes' geven de begeleider houvast om met de kinderen aan de slag te gaan.	

<https://natuuracademieonline.ivn.nl/resources/schooltuinieren> (kosteloos)

Aan de slag met schooltuinieren: Hoe maak je een teeltplan, wanneer ga je zaaien en hoe kun je planten het beste verzorgen? Dat leer je allemaal in de korte online cursus Schooltuinieren. Deze e-learning is speciaal gemaakt voor groene vrijwilligers die leerkrachten willen ondersteunen bij tuinieren. Bekijk hem en ga aan de slag! En gebruik dan o.a. de Moestuinkaarten van het NME!

Ideetjes voor een Buitenles Elke dag kunt u een buitenles geven. Hoe vaker u het doet, hoe gemakkelijker het gaat. Probeer het structureel in te bedden in het curriculum. NME Betuwe helpt jullie graag met materialen en tips. En met de teamtraining: Het groene schoolplein als inspirerende leeromgeving.

Techniek: ontdekkingen en proefjes.

Magneten BB		Groep: 5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	In kleine groepjes werken de leerlingen aan de opdrachten, in totaal 12 stuks. Door de opdrachten ervaren de leerlingen van alles van magnetisme: wel/niet aantrekken, aantrekken of afstoten, sterkte van magneet, kompas, patronen, enz. U kunt een circuit uitzetten of de leerlingen in de "eigen tijd" aan de opdrachten laten werken.	

Magneten van professor Pooltjes		Groep: 4,5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Professor Pooltjes, expert op het gebied van magneten, heeft een bezoek aan de school gebracht waarbij hij enthousiast zijn experiment heeft laten zien. Door zijn gehaaste vertrek vergeet hij zijn materialenkoffer mee te nemen. De professor verzoekt de leerlingen om zijn experimenten voort te zetten en uit te werken.	

Ontdekdozen Basisset		Groep: 5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Op school
	De basisset bestaat uit een serie van 7 ontdekdozen waarmee de leerlingen zelfstandig of in groepjes, zonder voorkennis, aan de slag kunnen. Met de ontdekdozen kunnen een zevental ontdekhoeken worden ingericht: 1 Magneten, 2 Kleuren, 3 Hout, 4 Ruiken, 5 Spiegels, 6 Kristallen en 7 Zeep.	

OntdekZelf: Geluid		Groep: 6,7
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Met eenvoudige experimenten leren de leerlingen de grondbeginselen van geluid zoals de samenhang van lengte en spanning van de snaar met de toonhoogte, geluidsoverdracht, versterken of verzwakken van geluid, constructies muziekinstrumenten en nog veel meer. Het practicummateriaal is voldoende voor 15 groepjes. U kunt hierbij een model van het oor lenen (geluid - gehoor/oor).	

OntdekZelf: Warmte		Groep: 6,7
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Leerlingen doen proefjes rondom de thema's temperatuur, verdampen en condenseren. Het smeltpunt en kookpunt van water wordt gebruikt om zelf een thermometerschaal te maken en af te lezen. Het practicummateriaal is voldoende voor 15 groepjes. U moet -uiteraard- zelf zorgen voor water en ijs.	

Watergoochelaar: ontdek watereigenschappen		Groep: 5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	De watergoochelaar is in de stad! Journaliste Hanneke Diepgraven heeft het gevoel dat deze meneer mensen oplicht met zijn dure watergoochelshow. Ze wil hem gaan ontmaskeren en heeft zijn goochelkist te pakken gekregen. Ze moet zelf plotseling weg, dus heeft ze de klas in een brief gevraagd de trucs te onderzoeken. Tijdens het onderzoeken van deze trucs krijgen de leerlingen spelenderwijs inzicht in acht verschillende watereigenschappen. In een krantenartikel voor de journaliste en tijdens hun eigen watergoochelshow laten ze zien dat er heel gewone watereigenschappen achter de trucs zitten en zo is de goochelaar ontmaskerd.	

Waar ga je heen drol?		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Tanden poetsen, toilet doorspoelen, (af)wassen: in huis maken we water vies en spoelen het weg door een putje. Ook het water dat buiten 'valt', verdwijnt.. De middenbouw onderzoekt <i>Het raadsel van Rio</i> : waarom overstroomt een basisschool?? Verstopping... hoe/ wat/ waar/ waarom..?	

Het weerbericht		Groep: 5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	De weermannen en -vrouwen gaan staken! De leerlingen wordt gevraagd om het opstellen van het weerbericht over te nemen. Ze moeten de kennis en vaardigheden krijgen over 6 weerthema's: temperatuur, windrichting, windkracht, wolken en zon, neerslag en 't weerkaartje. Als ze zich alles eigen hebben gemaakt, maken ze een test en verdienen een certificaat. Met dit certificaat op zak, gaan ze met hun eigen groepje als weerbureau een weerbericht opstellen en weergeven op een kaartje.	

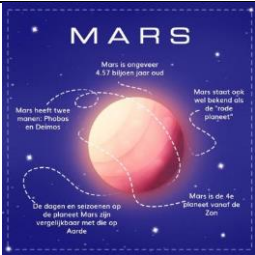
Fossielen		Groep: 6,7,8
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Nu, toen, ooit en evolutie. Voor leerlingen vaak ongrijpbare begrippen in de tijd. Met behulp van deze leskist ontdekken de leerlingen allerlei aspecten over fossielen en daarmee over tijd. Visueel gemaakt door een ronddraaiende tijdlijn (in extra kist). Zaken als tijdperiodes, planten- en dierenfossielen en aanpassingen om de soort in stand te houden komen aan de orde. Er is een practicum les met 9 opdrachten. Er zitten veel fossielen in de kist.	

> > > > >

> > > > >

Themakist: Ontdek de ruimte		Groep: 5,6
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal, (sterrenwacht)
	Veel kinderen raken gefascineerd door de sterren. We maakten een themakist met een aantal leuke dingen, boeken en veel tips. Het zonnestelsel met haar planeten: hang de modellen uit de kist op in de klas. Plak de glow-in-the-dark sterretjes met buddies of dubbelzijdig plakband op, verduister het lokaal en zie de reacties van de kinderen. gebruik het magnetisch zonnestelsel op het whiteboard.	

Themakist: Reis naar Mars		Groep: 6,7,8
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal, (sterrenwacht)
	Laat het gemotoriseerd zonnestel met de planeten draaien, hang de posters op, knutsel met de klas een zonnestelsel op schaal en/of een zonnewijzer. richt een leestafel in met de boeken en maak een vragen-wand (suggestie in handleiding). Vertel tijdens één of enkele lessen over de zon, de maan, de aarde en de sterrenbeelden. Gebruik uw eigen methode of de cd-rom. Let op: de themakist voor doelgroep 6-7-8 (Sterren en planeten). Die heeft compleet andere inhoud!	

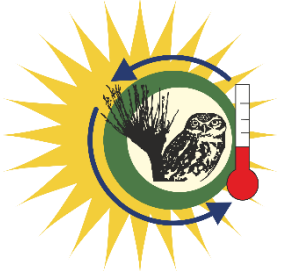
Themakist: Sterren en Planeten		Groep: 6,7,8
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal, (sterrenwacht)
	Laat op het whiteboard het magnetisch zonnestel met de planeten tot leven komen, hang de posters op, knutsel met de klas een zonnestelsel op schaal en/of een zonnewijzer. richt een leestafel in met de boeken en maak een vragen-wand (suggestie in handleiding). Gebruik uw eigen methode of de links/ideetjes uit de map. Let op: er is nog een themakist voor doelgroep 6-7-8 (Reis naar Mars). Die heeft compleet andere inhoud!	

Klimaat, energie en duurzaamheid.

Cool cat: hoe blijven dieren op temperatuur?		Groep: 5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Deze leskist gaat over warmte en isolatie bij dieren. Aan de hand van een brief van zwervkat Arie gaan de leerlingen op onderzoek en ontdekken ze door middel van proefjes hoe dieren zijn aangepast aan warmte en kou. De leerlingen bekijken warmtefoto's van dieren waarop ze kunnen zien waar dieren hun warmte verliezen. Op een silhouet van een mens geven ze aan waar deze zijn warmte verliest.	

Spel: Bio-energie gebruiken		Groep: 6,7,8
Spel	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Met dit spel ontdekken leerlingen waar je op moet letten als je bio-energie wilt gebruiken. Doel van het spel is zoveel mogelijk broden te krijgen. Om brood te bakken, heb je meel en energie nodig. Meel maak je van het graan op de akkers, bio-energie maak je van bomen. Maar je ruimte is beperkt...Het spel wordt met 4 spelers of 4 teams gespeeld. Er zijn 4 speelrondes.	

Hoe klimaatproof is jullie schoolplein?		Groep: 5,6,7,8
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Jouw klas gaat onderzoek doen hoe klimaatproof jullie schoolplein is. NME Betuwe ontwikkelde een powerpointpresentatie met info. Aan de hand van drie proeven komen jullie erachter welke gevolgen klimaatverandering heeft voor het schoolplein en/of de wijk. Daarna bedenken de leerlingen verschillende acties die jullie kunnen ondernemen om je omgeving beter bestand te maken tegen het veranderende klimaat. Tot slot schrijven jullie met de hele klas hier een brief over aan de gemeenteraad. NME Betuwe heeft tips...	

Themakist Klimaat en klimaatadaptatie BB		Groep: 5,6,7,8
Themakist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Het thema van deze kist is Klimaatadaptatie. Heel breed, je kunt er zelf je eigen lessen mee maken rondom veranderingen in het klimaat en wat wij er aan kunnen doen dan wel hoe ons aan te passen. In de kist een rijke collectie materialen: bronmateriaal, (informatieve) (prenten)boeken, onderzoeksmaterialen, spel- en ontwikkelingsmateriaal, NME-tips en koppelingen met de jaarkalender. Dit alles geeft aanleiding voor onderzoekend en ontwerpnd leren. We besteden extra aandacht aan het ontwikkelen van de woordenschat en aan de SDG's (Duurzame Doelen). En we hebben materialen en suggesties voor het gebruik van B-bots.	

Groene Voetstappen verzamelen (najaar): www.groenevoetstappen.nl

Een week lang 'Groene Voetstappen' verzamelen door lopend of fietsend naar school te komen (in plaats van gebracht te worden met de auto). Dit is goed voor het milieu, gezond en veilig. Elke dag besteedt u circa 15 minuten aan het hoe en waarom van deze actie d.m.v. eenvoudige opdrachten.

Warme Truiendag, begin februari: www.warmetruiendag.nl

U vraagt uw leerlingen op deze dag een extra warme trui aan te trekken, zodat u de verwarming enkele graden lager kunt zetten. Meer tips staan op de website. Gaan ze thuis ook meedoen??

Afval en grondstoffen.

Plastic soup, de wereld van Oz		Groep: 4, 5/6, 7/8
Lesdoos	Periode: hele jaar	klaslokaal
	Het plastic soup lespakket is onderdeel van de Wereld van Oz. Kinderen worden meegenomen in een magisch realistische wereld onder zee waarin de gevolgen van plastic soep op een speelse manier zichtbaar worden. De kinderen worden opgeroepen de grote Wish de Walvis (icoon van Plastic Soup Foundation Junior) te helpen. Er wordt diepgang aan het onderwerp gegeven door het van meerdere kanten te belichten. https://www.wereldvanoz.org/	

>>>>>

Een soep vol plastic		Groep: 6,7,8
Lespakket	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Met dit pakket wordt in de eerste les de basiskennis geïnventariseerd, daarna uitleg mbv video. Dan in tweede les puzzels oplossen m.b.v. een Escape-spel waarbij gebruik gemaakt wordt van materialen, documenten en een blog. In de derde les komen de 4 R's ter sprake (Refuse, Reduce, Re-use, Recycle) en in de vierde les bioplastics. : Voor elk wat wils en erg uitdagend.	

Papier hier (NME en taal)		Groep: 5,6
Leskist	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Papier: overal zie je het en iedereen gebruikt het. Maar wat is het en hoe wordt het gemaakt? Tijdens de ervaringsles maken de leerlingen zelf kringlooppapier. In de tekstles maken ze de begrijpend leesles over papier. Bij de toepassingsles praten ze over papier. Ze voelen en bekijken de soorten en ordenen die.	

Afval activiteitenkoffer voor het PO		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
inspiratiekoffer	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	De afvalkoffer zit boordevol met leuke en praktische (knutsel)-opdrachten, puzzels, spelletjes, quizjes, opschoontips en nog veel meer. Het sluit goed aan bij de kerndoelen en '21e-eeuwse vaardigheden'. Spelenderwijs komen kinderen van alles te weten over het voorkomen van zwerfafval en het recyclen van afval.	

Infobox Zwerfafval		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materialen	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Alle basisscholen uit de gemeente Neder-Betuwe hebben er een in bruikleen gekregen. Voor scholen uit de gemeente Buren hebben wij ook enkele exemplaren: de infobox Zwerfafval. In deze box een menukaart (overzicht wat te kiezen), een multomap met themagids "Van zwerfafval naar grondstof" en tips + veiligheidsafspraken voor een fysieke actie. Verder diverse posters en boeken.	

Zwerfafval-project en gemeenten

Samen met de gemeente Neder-Betuwe organiseert het NME centrum een zwerfafvalproject. Over het wat en hoe kunt u het best contact opnemen met Annemieke Jansen via nmebetuwe@gmail.com
In de gemeente Buren loopt momenteel geen zwerfafvalproject. Neem contact op met de gemeente en/of AVRI als u als school of groep iets wilt organiseren.

Uitleenmateriaal

Aquarium- of terrariumbak		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Een transparante kunststof bak, evt. met deksel. Zowel te gebruiken als aquarium of als terrarium (gevuld met water dan wel aarde). Leuk in uw klas om er bijvoorbeeld kikkerdril in uit te kweken tot kikkers. Of om kleine bodemdierpjes dan wel insecten te bekijken.	

Insectenkooi (vlinderkooi)		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: lente t/m herfst	Klaslokaal
	Een houten kooi (circa 35x35x45 cm) met aan 3 zijanten fijn gaas. Erg geschikt om het proces van ei tot insect te volgen. Als u ZELF bij de vlinderstichting een vlinderpakket bestelt, kunt u de rupsen, poppen en vlinders hierin prachtig laten bewonderen door de leerlingen. Geef bij het reserveren aan wanneer u het vlinderpakket ontvangt, dan heeft u de vlinderkooi op tijd op school.	

Wormenbak		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: Pasen tot herfstvakantie	Klaslokaal
	Een wormenbak, ook wel wormenhotel genoemd, is een smalle, hoge doorzichtige bak waarin laagjes grond en zand gedaan worden. Dek de zijanten af met zwart papier of karton. Als je bovenop (rottende) bladeren en regenwormen legt, zullen de regenwormen de bladeren de grond in trekken. Na enkele dagen kun je dan de sporen van de regenwormen zien. Op deze manier is voor leerlingen begrippen als voedselkringloop / verteren van bladeren / afvalopruimers duidelijk te maken.	

Veldwerkmateriaal voor herfst-excursie		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: herfst	Buiten
	Een verzameling materialen waarmee u de kinderen tijdens een herfst-excursie kunt laten werken. Zoekkaarten, loeppotjes, spiegeltjes, verzamelbakken enz. enz. Er zit géén docentenhandleiding en/of werkbladen bij!	

Veldwerkmateriaal voor water- / slootjesexcursie		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Buiten bij water
	Een verzameling van schepnetjes, emmers, bakken, loeppotjes en zoekkaarten waarmee u de kinderen rondom het water kunt laten werken. Er zit geen docentenhandleiding bij!	

Verrekijkers, 8 stuks in koffer		Groep: 5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Buiten
	Een handzame koffer met 8 verrekijkers. Bijgevoegd: 2x 8 zoekkaarten vogels. We hebben ook een 2 ^e set met 6 kijkers. U kunt ze beiden lenen. Leuk te gebruiken tijdens een vogelexcursie of de Tuinvogeltelling.	

Vitrinekist Graan en Meel		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	In deze vitrinekist zitten halmen, graankorrels en meel (in schaaftjes) van 4 verschillende granen: haver, tarwe, gerst en rogge. Leuk te gebruiken bij een les over het thema Van graan tot brood of de beroepen De Molenaar of De Bakker.	

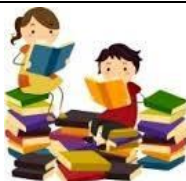

Natuurbingo		Groep: 6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Het spel wordt gespeeld aan de hand van een natuurverhaal. In het verhaal komen dieren, planten en vruchten voor die overeenkomen met de afbeeldingen op de Bingokaart. Een fiche kan gelegd worden op de afbeelding die benoemd is. Degene die daarmee de kaart als eerste vol heeft, roept het welbekende 'BINGO'.	

Set van 2 B-Bots (Bee-Bot of Blue Bot)		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Een B-bot is een kindvriendelijke robot in de vorm van een bij. Om van punt A naar punt B te gaan, moet B-Bot van tevoren de juiste commando's krijgen. De leerlingen kunnen dat met 7 knoppen op de rug. De Blue-Bot is een Bee-Bot met meer mogelijkheden.	

Onderzoeksmaterialen en posters		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
 Of ...?????	We hebben in het NME een heleboel onderzoeksmaterialen. Denk aan loepotjes, zoekkaarten, spiegeltjes, pincetten, schepjes, witte bakken, verrekijkers. maar ook klemmappen enz. Deze lenen we graag aan scholen uit. Hetzelfde geldt voor posters: we hebben er veel! Vertel ons rond welk thema gewerkt gaat worden, wie weet hebben we interessante dingen voor jullie. Heeft u een specifieke vraag, schroom niet om die te stellen.	

Boeken - boekensets

Boekenset over bomen en het bos		Gr 3,4,5/ Gr 6,7,8
Materiaal	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Een flinke doos met boeken over het thema bomen en bos. Leuk te gebruiken samen met onze grote kist Bomen. Natuurlijk ook als u een excursie doet in het bos of bij uw eigen thema / methode. Er zijn 2 sets, eentje voor gr. 3-4-5 en de ander voor gr. 6-7-8 Kies welke u gebruiken wilt.	

Boekenset over het thema Energie en duurzaamheid.		Groep: 6, 7, 8
Boekensett	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	We verzamelden een hele stapel boeken over het thema. Allemaal op leerlingenniveau. Leuk om te gebruiken bij een project of bijvoorbeeld rond de Warme Truendag (begin feb), De Dag van de Duurzaamheid (op/rond 10 oktober) of de Klimaatweek (november)..	

> > > >

Zo werkt je lichaam		Groep: 6,7,8
Kinderencyclopedie	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Deze serie van 50 boeken laat op een heel bijzondere manier zien hoe het menselijk lichaam werkt. De stripfiguren Maestro, Kapitein Pieter, Naarling, Globientje en vele anderen leiden je rond door de fantastische machine die ons lichaam en ze leggen precies uit hoe alles werkt. Je leert spelenderwijs van de mooie platen en teksten..	

Waterkoffer		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Project	Periode: hele jaar	Klaslokaal
	Waterschap Rivierenland heeft een Waterkoffer ontwikkeld. De koffer bevat verschillende lespakketten, boeken, Dvd's, Cd's en lessuggesties als aanvulling op de lessen over water uit het NME-aanbod. Gaat u zelf naar een sloot of plas om water-onderzoek te doen? Leen dan ons set veldwerkmateriaal voor de slootjesexcursie.	

Groen Bewust

	Excursies en activiteiten om bewustwording van Groen, bomen, natuur en biodiversiteit te stimuleren. Dit project draait in het schooljaar 2025-2026 als een pilot in de gemeente Neder-Betuwe. Groen Bewust bestaat uit 2 series van excursies en activiteiten die om het jaar gegeven worden. De scholen zijn ingedeeld in 2 groepen die of programma A of programma B draaien. Het jaar erop wordt van programma gewisseld. Via de NME-coördinator weten de teams welk programma dat schooljaar aan de beurt is voor hun school.
---	--

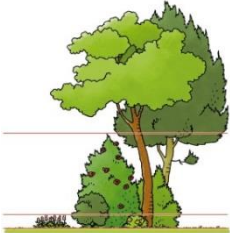
Projecten en excursies

Met alle leskisten en uitleenmaterialen haalt u de natuur in de klas. Het NME-centrum ziet ook graag de klas in de natuur. Kijk op onze website (digitale aanbodgids) voor uitgebreide informatie over alle projecten en excursies: www.nmebetuwe.nl/aanbod-po-bso/

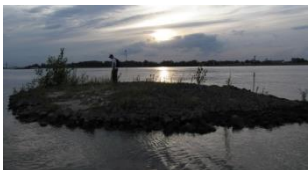
In de Betuwe

Slootjesonderzoek		Groep: 4,5,6
Excursie	April-september	Bij sloot of plas
	Gewapend met schepnet, emmer, bak, loeppotje en zoekkaarten naar de sloot. Een ware ontdekkingstocht want je kunt diertjes vangen en goed bekijken, misschien zelfs op naam brengen. En ook de begroeiing van de slootkant kun je goed onderzoeken. Natuurlijk gaan we voorzichtig en respectvol om met de natuur in en rondom de sloot!. En de ervaren gidsen helpen iedereen graag.	

Boswandeling met opdrachten		Groep: 4,5,6,7,8
Excursie met gids	Hele jaar	
	Een wandeling/excursie door het bos, onderweg leuke leerzame opdrachten doen. Deze wandeling/excursie kan in het Ommerense Bos, in het bos bij Zoelen of in het bos in Hemmen. Weet u een andere locatie die mogelijk geschikt is, neem dan even contact op met ons.	

Op zoek naar de 'bronnen in het bos'		Groep: 6,7,8
Excursie	Periode: hele jaar (herfst favoriet)	In het bos
	Tijdens een bosexcursie gaan de leerlingen op zoek naar de 'bronnen' in het bos: wat is te ontdekken over de producenten, de consumenten, de reducenten en de bodem. De klas wordt in 4 groepen verdeeld die roulerend langs de onderzoeks-locaties gaan. Door gerichte vragen leren de leerlingen goed/beter te kijken zodat ze zelf ontdekkingen doen. Het ervaren van de diversiteit is belangrijker dan het leren van namen: hoe meer je kijkt, hoe meer je ziet. De NME gidsen brengen alle onderzoeksmaterialen mee.	

RIVIERenLAND: Dwaaltocht langs Waal of Neder-Rijn		Groep: 5,6,7
Excursie	Periode: Pasen tot herfstvakantie	Uiterwaarden
	Dwaaltochten zijn avontuurlijke verkenning- en beleeftochten in de uiterwaarden langs de Waal of de Neder-Rijn. Op school eerst een voorbereidende powerpoint-presentatie over het ontstaan van het riviereengebied en (lokale) landschap. Tijdens de dwaaltocht gaan de leerlingen kijken, horen, voelen, ruiken en zichzelf verwonderen. De rivier met andere ogen 'bezien', steentjes zoeken, insecten en planten bekijken, ontdekken dat zand 'versleten' stenen zijn, sporen vinden en nog heel veel meer. Spannend!	

RIVIERenLAND: Woordvoerders schone rivieren		Groep: 5,6,7,8
Excursie	Periode: hele jaar (niet: hoogwater)	In klas en langs de rivier
	Een korte voorbereiding op school over de rivier, uiterwaarden, dijken etc. Dan een excursie langs de rivier o.l.v. nme-gidsen. Tijdens deze veldwerkles gaat het vooral over beleven: aandacht voor het mooie landschap en ook voor het minder mooie, het zwerfafval. Terug op school werken de leerlingen hun ervaringen uit en worden 'woordvoerders'. Dit kan op verschillende manieren: van een heuse presentatie voor publiek tot het maken van posters, gedichten etc.	

Imker zoekt school /Bezige bijen en de imker		Groep: 1,2,3,4,5,6,7,8
Gastles	Periode: april-oktober	Met of bij een imker
	Bijen: voor leerlingen zowel beangstigend als fascinerend. De imker houdt bijen en weet er veel van. Hij/zij komt met materialen naar de school of de klas gaat op bezoek bij de imker en de bijenstal. Aandachtspunten: leefwijze en gedrag van bijen, stuifmeel en bevruchting, nectar en honing, het houden van bijen. Voor groep 5,6 en evt. 7 is dit prima te combineren met de leskist Bezige Bijen .	

In en om Hemmen

Op zoek naar schimmels en paddenstoelen		Groep: 5,6
Excursie	Hele jaar	Heerlijkheid Hemmen
	Op zoek gaan naar schimmels en paddenstoelen in het Hemmense bos. Kijken naar soorten, groeiwijze, opbouw (plaatjes, gaatjes en buikzwammen) en hun functie in de natuur. De gidsen van NME Hemmen weten er heel veel te vinden...	

Waterbeestjes en bodemdierpjes		Groep: 4,5,6
Excursie	Voorjaar, zomer en vroege herfst	Parkbos Hemmen
	Waterdierpjes: in kleine groepjes met schepnetjes, zoekkaarten en een vergrootglas zelf ontdekken wat er leeft in, op en om het water en zo de wondere wereld van het water leren kennen. Kriebelbeestjes: in kleine groepjes op zoek naar insecten en andere 'kriebelbeestjes'. Ontdekken waar ze zich verschuilen en met zoekkaarten, loeppotjes ed ontdekken wat je gevonden hebt.	

Weidevogelcursus voor leerlingen		Groep: 5,6,7,8
project	Periode: hele jaar	Klaslokaal en buiten
	Met een echte vogelaar op stap om weidevogels te spotten. Dat is pas ervaren leren! Deze excursie is het sluitstuk van een minicursus waarin de leerlingen van alles leren over weidevogels. U geeft zelf een les ter inleiding. Dan komt de vogelaar op school en hij geeft een gastles om de leerlingen goed voor te bereiden op de excursie in het veld. Gaan de leerlingen de grutto, tureluur en Kievit zien? Aan de gids zal het niet liggen..	

Memo:

Op onze website www.nmebetuwe.nl onder **Aanbod PO-BSO** vindt u het meest recente aanbod met uitgebreide informatie. Die digitale catalogus heet NMEGIDS.NL. U gebruikt die ook om te reserveren. De spelregels rondom het reserveren (= hoe, waar en wanneer u de materialen en diensten van NME Betuwe kunt gebruiken) leest u in de **praktische informatie** hieronder.

Praktische informatie

Inschrijven/reserveren

De inschrijvingen voor 'NME in de Betuwe' lopen via internet, via NME Betuwe.

Het digitale catalogus- en reserveringsprogramma **nmegids.nl** is te vinden op:

www.nmebetuwe.nl onder **AANBOD PO-BSO**. Een stap-voor-stap handleiding hoe te werken met dit programma staat onder de button "gebruiksaanwijzing". Verder vindt u op de website bij **Basisonderwijs** ook de NME aanbodgidsen en diverse tips, projecten enz. voor de verschillende bouwen.

Elke school heeft een eigen inlogcode en wachtwoord. Bent u dit kwijt, neem dan contact op met de NME-contactpersoon bij u op school of met de coördinator. Gedurende het schooljaar kunt u met uw codes zelf uw reserveringen maken, wijzigen en/of annuleren. U krijgt via het systeem automatisch een mailbericht van elke reservering, wijziging ed. Het systeem stuurt ook herinneringen (ophalen, terugbrengen, gastles, excursie enz. Zorg daarom dat mailadressen correct zijn en blijven!

Er gelden enkele regels:

- >> Leskisten en gastlessen/excursies kunt u tot 3 dagen voor (uitleen) datum wijzigen of annuleren. Annuleert u later, dan worden de kosten in rekening gebracht.
- >> Als u spullen niet, te laat of incompleet terug brengt, betaalt u een boete.
- >> Niet ophalen of verschijnen bij excursie ontslaat u niet van betaalverplichting (volledige bedrag).

Ophalen en terugbrengen

Leskisten dient de school zelf op te (laten) halen en terug te (laten) brengen naar het NME-centrum in Opheusden, Jabbok 2. Eén week voor zowel de start als de afloop van een uitleenperiode krijgt u van ons per e-mail een herinneringsbericht met daarin ook adres en tijd. Op genoemde data/tijd/locatie staan de materialen klaar c.q. verwachten we ze terug. Wij zijn in Opheusden in ieder geval aanwezig op de ophaal/terugbrengdata en tijdstippen en verder op afspraak. Bij overmacht graag afbellen naar de coördinator i.p.v. een mail sturen want die lezen we niet altijd meteen uit.

Gemeente Buren: NME centrum in Opheusden. Eventueel is per keer iets af te spreken met de contactpersoon Annemieke Jansen die zelf woonachtig is in Lienden.

Gemeente Neder-Betuwe: NME-centrum in Opheusden. Contactpersoon: Annemieke Jansen.

Gemeente Overbetuwe: voor alle scholen is een koeriersdienst opgezet. Contactpersoon is Annette Bisseling, coördinator NME Overbetuwe.

Kwaliteit

Alle leskisten en materiaalzendingen worden door ons nauwkeurig gecontroleerd voordat u ze krijgt. Als er iets aan mankeert/ontbreekt, wordt dat door ons vermeld. Mocht u toch nog iets anders missen, wilt u dan direct contact met ons opnemen? Daarmee kunnen we voorkomen dat we u abusievelijk kosten in rekening brengen. Raakt er iets kwijt of kapot, meldt u het ons a.u.b. bij het terugbrengen.

Gemeentelijke bijdragen/subsidies en eigen bijdragen

De gemeenten Neder-Betuwe en Overbetuwe betalen aan hun NME-centrum een bijdrage / subsidie om aan het basisonderwijs NME te kunnen aanbieden in de vorm van leskisten, materialen, excursies en diensten. De gemeente Buren betaalt (helaas) alléén voor het lesprogramma Energie Bewust.

Voor het lenen van leskisten ed. betalen de scholen een eigen bijdrage. Dit bedrag is een bijdrage aan de ontwikkel- en materiaalkosten.

De kosten voor excursies zijn afhankelijk van aanbieder en (kunnen) verschillen per gemeente. In de netto bedragen, die de school ziet na het inloggen, zijn de gemeentelijke subsidies verwerkt.

Uw school ontvangt een rekening halverwege en/of aan het einde van het schooljaar voor alle gereserveerde leskisten, afgenomen materiaalpakketten en excursies. Voor materialen die zoek raken of kapot gaan, brengen wij de kosten apart in rekening.

Verantwoordelijkheid

Voor alle activiteiten geldt dat de verantwoordelijkheid voor leerlingen en materialen bij de school ligt. Ook als programma's (deels) door derden worden uitgevoerd of begeleid.

Perioden

Voor elk schooljaar stellen we leenperiodes vast. U kunt materiaal reserveren voor een of meerdere periodes. Welke dat zijn, ziet u na inloggen in de digitale nmegids.

Afwijkingen hiervan zijn **in overleg** mogelijk, bijv. voor een kijkavond, studiedag etc. We hebben zo goed mogelijk rekening gehouden met vakanties e.d. maar dat is niet altijd eenvoudig omdat we in 2 regio's werkzaam zijn (midden en zuid) en er veel onderlinge verschillen zijn tussen de scholen.

Komt een periode niet uit, bijvoorbeeld omdat er een (deel) schoolvakantie in valt? U kunt suggesties

voor een andere periode doen, het is aan ons om dat te honoreren. Vraag het altijd vooraf bij uw reservering, dat werkt het prettigst voor u en voor ons.

Contactgegevens

Stichting NME centrum Midden-Betuwe. Coördinator: Annemieke Jansen

Postadres: Appelgaard 9, 4033 JA Lienden 06-20641777

Bezoekadres na afspraak: Jabbok 2 in Opheusden

Mail: nmebetuwe@gmail.com website: www.nmebetuwe.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/nmebetuwe>

KvK: 41060351 IBAN: NL 12 RABO 0195 2920 73

De gegevens van NME Overbetuwe vindt u op www.nmeoverbetuwe.nl/contact

NME in de Betuwe

Natuur- en Milieu Educatie in de Betuwe krijgt vorm door de samenwerking tussen NME Overbetuwe (dat zijn CNME 't Pakhuis en Landerij De Park) en NME-centrum Midden-Betuwe. Het totale werkgebied omvat de gemeenten Overbetuwe, Neder-Betuwe en Buren.

